

Koszalin, dnia 13 marca 2022 r.

**Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy
a przepisy regulujące prawo wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentystry**

W dniu 12 marca 2022 r. został uchwalona ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zwana dalej Ustawą.

Ustawa została opublikowana w Dz.U. z 2022 r. pod poz. 583. Przepisy Ustawy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, tj. z dniem 12 marca 2022 r. z mocą obowiązującą od dnia 24 lutego 2022 r. (art. 116 Ustawy).

Zgodnie z przepisem art. 1 ust 1. Ustawy, ustawa określa szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Co istotne, zgodnie z art. 1 ust 2 Ustawy, ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelu Ukrainy, rozumie się przez to także nieposiadającego obywatelstwa ukraińskiego małżonka obywatela Ukrainy, o ile przybył on na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa.

Jeżeli obywatel Ukrainy wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych przez Radę Ministrów, i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r. Jeżeli obywatel Ukrainy posiadający Kartę Polaka opuścił Ukrainę w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., a następnie przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do dnia określonego w przepisach wydanych przez Radę Ministrów, i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r. (art. 2 ust 1 i 2 Ustawy).

Powyższych przepisów nie stosuje się do obywateli Ukrainy:

- 1) posiadających:
  - a) zezwolenie na pobyt stały,
  - b) zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,

- c) zezwolenie na pobyt czasowy,
  - d) status uchodźcy,
  - e) ochronę uzupełniającą,
  - f) zgodę na pobyt tolerowany;
- 2) którzy:
- a) złożyli w Rzeczypospolitej Polskiej wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w imieniu których takie wnioski zostały złożone,
  - b) zadeklarowali zamiar złożenia wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 28 ust. 1 lub art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1108 i 1918 oraz z 2022 r. poz. 583) lub których takie deklaracje zamiaru dotyczą.

Zgoda na wykonywanie zawodu lekarza albo lekarza dentysty:

Zgodnie z przepisami art. 61 Ustawy od dnia 24 lutego 2022 r., przez okres 18 miesięcy, niezależnie od trwania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, obywatelowi Ukrainy, który uzyskał kwalifikacje lekarza lub lekarza dentysty poza terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, można udzielić zgody na wykonywanie zawodu lekarza albo zgody na wykonywanie zawodu lekarza dentysty oraz przyznać warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza albo warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty, **jeżeli spełnia warunki, o których mowa w art. 7 ust. 2a pkt 3–5 i 7** ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty.

Powyższe oznacza obowiązek spełnienia przez obywatela Ukrainy poniższych warunków:

- 1) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) jej stan zdrowia pozwala na wykonywanie zawodu lekarza albo lekarza dentysty;
- 3) wykazuje nienaganną postawę etyczną;
- 4) posiada dyplom lekarza, lekarza dentysty potwierdzający ukończenie co najmniej pięcioletnich studiów, wydany w innym państwie niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, jeżeli dyplom lub jego duplikat jest zalegalizowany przez konsula Rzeczypospolitej Polskiej, właściwego dla państwa, na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wyższego wydano ten dyplom, albo na dyplomie lub jego duplikacie umieszczono albo dołączono do dokumentu apostille, jeżeli dyplom został wydany przez uprawniony organ właściwy dla państwa będącego stroną Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz.U. z 2005 r. poz. 938 i 939), na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wyższego wydano ten dyplom.

Do osób, o których mowa powyżej, stosuje się odpowiednio przepisy art. 7 ust. 9–14 i 17–22 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty.

Lekarz albo lekarz dentysta, posiadający warunkowe prawo wykonywania zawodu przyznane na podstawie przepisów Ustawy **może wykonywać zawód wyłącznie w podmiocie leczniczym oraz jest zobowiązany do zgłoszenia ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, w jakim podmiocie leczniczym i na jaki okres został zatrudniony, w terminie 7 dni od dnia rozpoczęcia udzielania świadczeń zdrowotnych w tym podmiocie.** Brak dokonania zgłoszenia może stanowić podstawę do cofnięcia zgody na wykonywanie zawodu lekarza albo lekarza dentysty.

Obywatel Ukrainy, który posiada zgodę na wykonywanie zawodu lekarza albo zgodę na wykonywanie zawodu lekarza dentysty oraz warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza albo warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty wydane na podstawie art. 7 ust. 9–22 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, **może wykonywać zawód również poza podmiotem leczniczym przeznaczonym do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom chorym na COVID-19 w przypadku:**

- 1) zniesienia stanu zagrożenia epidemicznego oraz zniesienia stanu epidemii lub
- 2) braku wyodrębnienia podmiotów leczniczych przeznaczonych do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom chorym na COVID-19.

W tym miejscu należy wyjaśnić, że przepisy *ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa* nie precyzują, jaki podmiot, czy organ jest uprawniony do udzielenia obywatelom Ukrainy zgody na wykonywanie zawodu lekarza albo lekarza dentysty. Ustawa odsyła w tym zakresie do przepisów ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, wskazując na odpowiednie stosowanie art. 7 ust 9 -14 i ust 17-22. Oznacza to, że zgodę na wykonywanie zawodu lekarza albo lekarza dentysty będzie wydawać Minister Zdrowia. Właściwa Okręgowa Rada Lekarska będzie natomiast uprawniona do wydania warunkowego prawa wykonywania zawodu lekarza albo lekarza dentysty.

Należy także zwrócić uwagę, iż lekarz – obywatel Ukrainy, który uzyska zgodę na wykonywanie zawodu na podstawie przepisów Ustawy będzie mógł podjąć zatrudnienie w każdym podmiocie leczniczym, a nie tylko tym, który jest przeznaczony do walki z COVID-19.

Uprawnienia lekarzy stażystów:

Lekarze i lekarze dentyści w trakcie stażu podyplomowego w ramach wykonywania zawodu lekarza albo lekarza dentystry mogą udzielać **świadczeń zdrowotnych wymienionych w art. 15b ust. 3** ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry osobom, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 Ustawy także poza podmiotem, w którym odbywają staż.

Lekarze i lekarze dentyści w trakcie stażu podyplomowego mogą udzielać świadczeń zdrowotnych, o których mowa powyżej, w ramach zatrudnienia w podmiocie leczniczym lub w innej jednostce organizacyjnej utworzonej w celu udzielania świadczeń zdrowotnych osobom, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 Ustawy.

Lekarze i lekarze dentyści w trakcie stażu podyplomowego udzielają świadczeń zdrowotnych, o których mowa powyżej:

- 1) poza czasem pracy, w ramach którego odbywają staż podyplomowy, lub
- 2) w ramach urlopu bezpłatnego udzielonego w miejscu odbywania stażu podyplomowego na czas nie dłuższy niż 3 miesiące.

Pracodawca lekarza lub lekarza dentystry w trakcie stażu podyplomowego nie może odmówić udzielenia urlopu bezpłatnego.

Lekarze i lekarze dentyści w trakcie stażu podyplomowego, udzielając świadczeń zdrowotnych, o których mowa powyżej, podlegają nadzorowi i kierownictwu lekarza uprawnionego do samodzielnego wykonywania zawodu, wyznaczonego przez kierownika jednostki, w ramach której udzielają tych świadczeń.

Na wniosek lekarza lub lekarza dentystry stażysty właściwa miejscowo okręgowa rada lekarska może uznać okres, w którym lekarz lub lekarz dentysta, udzielał świadczeń zdrowotnych, o których mowa powyżej za równoważny z realizowaniem programu stażu podyplomowego, jeżeli świadczenia te były udzielane w czasie urlopu bezpłatnego udzielonego w miejscu odbywania stażu (art. 62 Ustawy).

Numer prawa wykonywania zawodu:

Zgodnie z przepisami art. 63 Ustawy od dnia 24 lutego 2022 r. przez okres 18 miesięcy minister właściwy do spraw zdrowia **może nadać numer odpowiadający numerowi prawa wykonywania**

zawodu na wniosek lekarza albo lekarza dentysty, który uzyskał zaświadczenie, o którym mowa w art. 9 ust. 7 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, i zgłosił zamiar udzielania świadczeń zdrowotnych osobom, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 Ustawy.

Lekarz lub lekarz dentysta, który uzyskał numer odpowiadający numerowi prawa wykonywania zawodu, może udzielać świadczeń zdrowotnych, w tym finansowanych ze środków publicznych, osobom, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 Ustawy.

Od dnia 24 lutego 2022 r. przez okres 18 miesięcy powyższe przepisy oraz przepisy art. 9 ust. 2–14 i art. 9a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty stosuje się odpowiednio do lekarzy i lekarzy dentystów, którzy posiadają prawo do wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentysty w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii lub w Stanach Zjednoczonych Ameryki, w celu umożliwienia im udzielania świadczeń zdrowotnych osobom, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 Ustawy.

Zmiany w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty:

Ustawa w art. 77 wprowadza zmiany do art. 7 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2021 r. poz. 790, 1559 i 2232) polegające na tym, że:

1) w ust. 2i w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) lekarz albo lekarz dentysta udziela świadczeń zdrowotnych w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń osobom, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. 583).”;

Zmiana ta oznacza, że lekarze spoza UE, którzy uzyskali zgodę Ministra Zdrowia na wykonywanie zawodu lekarza albo lekarza dentysty będą mogli udzielać świadczeń poza podmiotem leczniczym przeznaczonym do walki z COVID-19, jeżeli będą udzielać świadczeń w podmiocie leczniczym udzielającym pomocy osobom, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 Ustawy.

2) po ust. 16 dodaje się ust. 16a w brzmieniu:

„16a. Lekarz lub lekarz dentysta, posiadający warunkowe prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 13, może w ramach wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentysty udzielać świadczeń zdrowotnych w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń osobom, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Wykonywanie zawodu w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń ofiarom konfliktu zbrojnego na Ukrainie nie wymaga zgody, o której mowa w ust. 16.”.

radca prawny Anna Jędrzejczak

Okręgowa Izba Lekarska w Koszalinie